

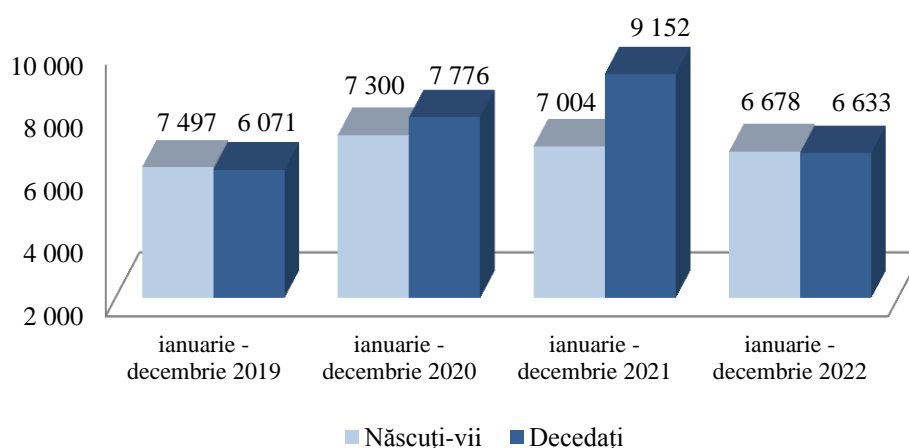
Rezultatele operative ale activității social-economice a municipiului Chișinău în perioada ianuarie - decembrie 2022

I. Situația demografică

Numărul provizoriu al populației cu reședință obișnuită la 1 ianuarie 2022, în municipiul Chișinău, a constituit 677 453 persoane, fiind în creștere cu 7 681 persoane față de începutul anului 2021 și deținând o pondere în totalul populației pe țară de 26%.

În perioada ianuarie - decembrie 2022, în municipiul Chișinău au fost înregistrați 6678 născuți-vii¹, fiind în descreștere cu 4,7% față de perioada similară a anului precedent. Numărul persoanelor decedate a constituit 6633¹ persoane, cu 27,6% mai puțin comparativ cu ianuarie - decembrie 2021.

În *Diagrama nr.1* este prezentată evoluția numărului persoanelor născute-vii față de cele decedate, în perioada ianuarie-decembrie 2019-2022.

Diagrama nr.1: Dinamica născuților-vii și decedaților, în mun. Chișinău, în anii 2019-2022

În ianuarie – decembrie 2022, în municipiul Chișinău, rata natalității a constituit 9,9 născuți-vii la 1000 locuitori, pe când rata mortalității – 9,8 decedați la 1000 locuitori. Numărul copiilor decedați, în vârstă sub 1 an, în această perioadă s-a micșorat cu 12,2%, fiind de 43 persoane. Totodată, scăderea naturală în mărime de 2116 persoane înregistrată în municipiul Chișinău, în anul 2021 s-a modificat în sporul natural pozitiv – 45 persoane, în anul 2022.

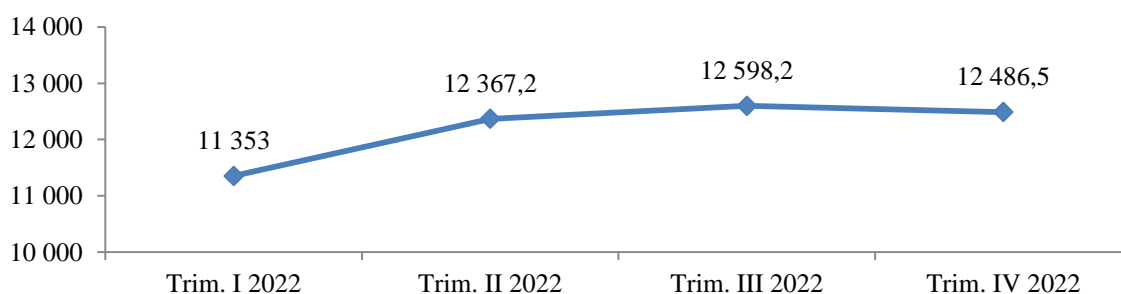
Conform datelor furnizate de către Agenția Servicii Publice din Registrul de Stat al Populației, în ianuarie - decembrie 2022, în municipiul Chișinău au sosit 11 448 persoane și au plecat 5 918 persoane, prin urmare sporul migratoriu a constituit 5530 persoane.

¹ Date provizorii

II. Câștigul salarial mediu lunar

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut al unui salariat în unitățile din sectorul real cu 4 și mai mulți salariați și în toate instituțiile bugetare, care au sediul central în municipiul Chișinău, în trimestrul IV al anului 2022 a constituit 12 486,5 lei, fiind în creștere față de perioada similară a anului 2021 cu 15,7% sau cu 1 695,4 lei.

În *Diagrama nr.2* este prezentată evoluția câștigului salarial mediu lunar în municipiul Chișinău, în ianuarie - decembrie 2022.

Diagrama nr.2 Evoluția câștigului salarial mediu lunar în mun. Chișinău, în ianuarie - decembrie 2022

Câștigul salarial mediu lunar, în municipiul Chișinău, în trimestrul IV al anului 2022 a depășit cu 18,6% câștigul salarial mediu lunar pe țară, care constituie 10 529,1 lei.

III. Activitatea investițională

În activitatea investițională, din contul tuturor surselor de finanțare, în ianuarie - decembrie 2022, în municipiul Chișinău au fost utilizate 20 431,2 mil. lei, fiind în scădere cu 14,2% (în prețuri comparabile) față de aceeași perioadă a anului 2021 (*Tabelul nr.1*).

Tabelul nr.1: Investiții în active imobilizate, în mun. Chișinău, ianuarie - decembrie 2022,

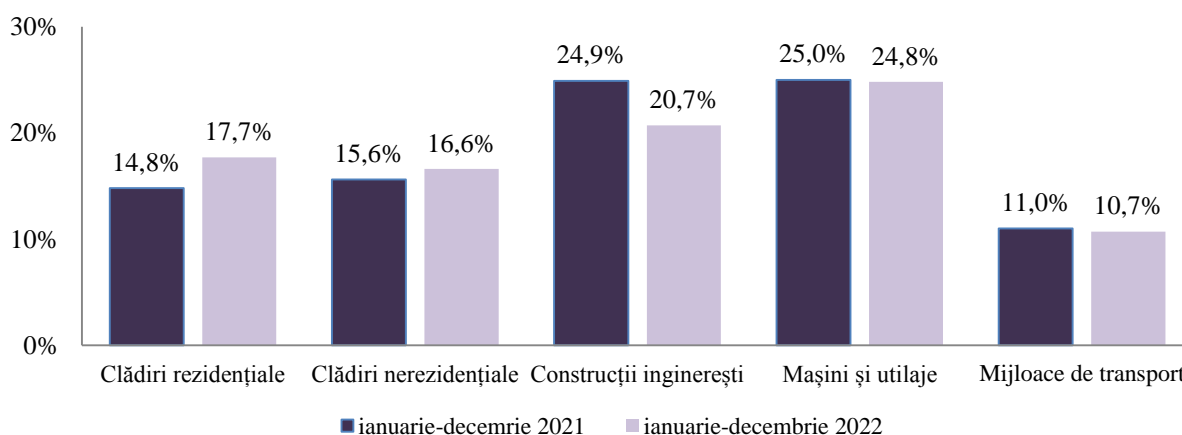
Tipul investiției	Realizări, mil.lei	În % față de:	
		Ianuarie-decembrie 2021	total
Investiții în active imobilizate – total	20 431,2	85,8	100,0
Investiții necorporale	747,3	109,4	3,7
Investiții corporale	19 683,9	85,1	96,3
Din care:			
Clădiri rezidențiale	3 620,7	98,9	17,7
Clădiri nerezidențiale	3 387,0	87,9	16,6
Construcții ingineresti	4 227,4	68,7	20,7
Mașini și utilaje	5 058,2	89,5	24,8
Mijloace de transport	2 178,5	87,4	10,7
Alte imobilizări corporale	1 212,1	85,9	5,8

Investițiile în immobilizările corporale au însumat 19 683,9 mil. lei, fiind în descreștere cu 14,9% față de ianuarie – decembrie 2021. Investițiile în immobilizări necorporale au înregistrat o creștere cu 9,4% (cu 173,5 mil. lei mai mult, în prețuri comparabile) față de perioada similară a anului precedent.

În construcția *clădirilor rezidențiale*, în ianuarie - decembrie 2022, în municipiul Chișinău au fost investite 3 620,7 mil. lei (17,7 % din volumul total al investițiilor în active immobilizate), pentru *construcția clădirilor nerezidențiale* – 3 387 mil. lei (16,6 % din volumul total al investițiilor).

Totodată, în perioada de referință, în comparație cu anul 2021, se înregistrează o diminuare a investițiilor în immobilizări corporale, în municipiul Chișinău, în prețuri comparabile, după cum urmează: investițiile în *construcții ingineresti* - cu 31,3%, *mașini și utilaje* – cu 10,5%, *clădirile rezidențiale* - cu 1,1%, *clădirile nerezidențiale* - cu 12,1%, *mijloace de transport* - cu 12,6%.

În *Diagrama nr.3* este reflectată analiza comparativă a ponderii investițiilor în immobilizările corporale în totalul investițiilor immobilizate, în ianuarie - decembrie 2022 în raport cu perioada similară a anului 2021.

Diagrama nr.3: Ponderea investițiilor în immobilizările corporale în totalul investițiilor immobilizate, în mun. Chișinău, în anii 2021-2022

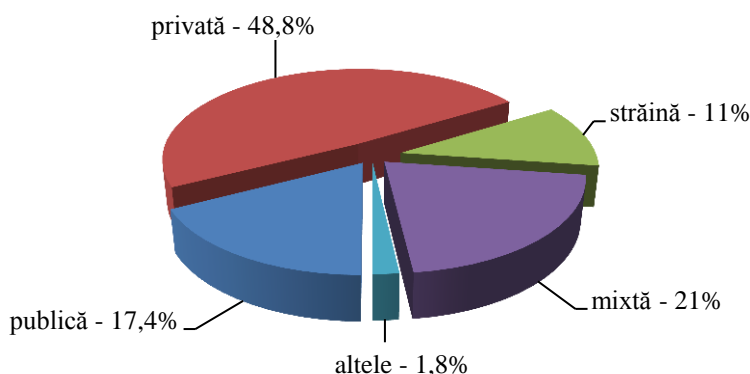
În ianuarie - decembrie 2022, în municipiul Chișinău au fost date în exploatare 2184 locuințe, fiind în scădere cu 69,6% față de ianuarie - decembrie 2021, cu suprafața totală de 187,1 mii m², dintre care: *apartamente* – 1 639 unități cu suprafața totală de 119,2 mii m² și *case individuale de locuit* - 545 unități cu suprafața totală de 67,9 mii m².

În perioada de raport s-au eliberat 1 311 autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale și nerezidențiale, fiind în scădere cu 29,6 % față de perioada similară a anului 2021.

IV. Producția industrială

Valoarea producției industriale, în perioada ianuarie - decembrie 2022 a constituit 36 197,42 mil. lei (în prețuri curente). Producția fabricată de către întreprinderile industriale, pe forme de proprietate, în municipiul Chișinău a înregistrat o majorare cu 28,4% (sau cu 8 001,4 mil. lei) față de perioada respectivă a anului precedent.

În *Diagrama nr.4* este prezentată structura producției industriale fabricate, pe forme de proprietate, în ianuarie - decembrie 2022, în municipiul Chișinău.

Diagrama nr. 4: Structura producției industriale fabricate pe forme de proprietate în ianuarie - decembrie 2022, mun. Chișinău

Ponderea cea mai mare în volumul total al producției industriale, obținute în ianuarie - decembrie 2022, o dețin *întreprinderile industriale din sectorul privat* – 48,8% (17 645,2 mil. lei), *sectorul întreprinderilor mixte* - 21% (7 600,7 mil. lei) iar *sectorului public* îi revine 17,4% din volumul producției (6 291,6 mil. lei).

În *Tabelul nr.2* sunt prezentate datele privind valoarea producției industriale, fabricate pe tipuri de activități, în ianuarie - decembrie 2022, în municipiul Chișinău.

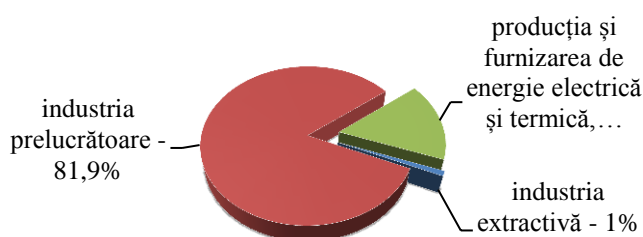
Tabelul nr. 2 Activitatea sectorului industrial, în mun. Chișinău, în ianuarie - decembrie 2022

Indicatorii	Volumul producției industriale (în prețuri curente), mil. lei	În % față de ianuarie- decembrie 2021 (în prețuri comparabile)
Denumirea		
Industrie – total:	36 197,42	103,0
Industria extractivă	309,9	91,2
Industria prelucrătoare	29 626,8	104,1
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze și apă caldă	6 198,6	68,0

Analizând tabelul de mai sus, putem constata că, în ianuarie – decembrie 2022, în municipiul Chișinău, *industria prelucrătoare* a prezentat o creștere cu 4,1% (în prețuri comparabile), față de aceeași perioadă a anului 2021. În prețuri curente, aceasta majorare înregistrează valoarea de 5 994,3 mil. lei.

Totodată, *industria extractivă* înregistrează o scădere cu 8,8%, iar *producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze și apă caldă* diminuare cu 32%.

În *Diagrama nr.5* este reflectată structura producției industriale, după tipurile de activității, în ianuarie - decembrie 2022 în municipiul Chișinău.

Diagrama nr.5: Structura producției industriale după tipuri de activități, în mun. Chișinău, în ianuarie - decembrie 2022

Activitatea de producere a întreprinderilor industriale, din municipiul Chișinău, în ianuarie – decembrie 2022 a fost determinată preponderent de activitatea întreprinderilor din *industria prelucrătoare* – 29 626,9 mil. lei (81,9% din volumul total de producție), urmată de *producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze și apă caldă* – 6 198,6 mil. lei (17,1%). *Industria extractivă* a cifrat 309,9 mil. lei (circa 1%) în totalul producției industriale fabricate în perioada de raport, în municipiul Chișinău.

O pondere înaltă în volumul total de producție prelucrătoare o deține *industria alimentară* – 10 929,4 mil. lei (36,9%), care în ianuarie - decembrie 2022 a obținut un volum de producție cu 3 409,4 mil. lei mai mare sau cu 45,3% superior față perioada similară a anului 2021.

Creșteri substanțiale, în ianuarie – decembrie 2022, în municipiul Chișinău, în prețuri curente, s-au înregistrat la următoarele activități: *producția, prelucrarea și conservarea cărnii* - cu 244,4 mil. lei (majorare de 3,5 ori) *fabricarea uleiurilor și grăsimilor* – cu 1 712,7 mil. lei (majorare de 3 ori); *prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor* – cu 372 mil. lei (+30,1%); *fabricarea sticlei și a articolelor din sticlă* – cu 842,8 mil. lei (+61%).

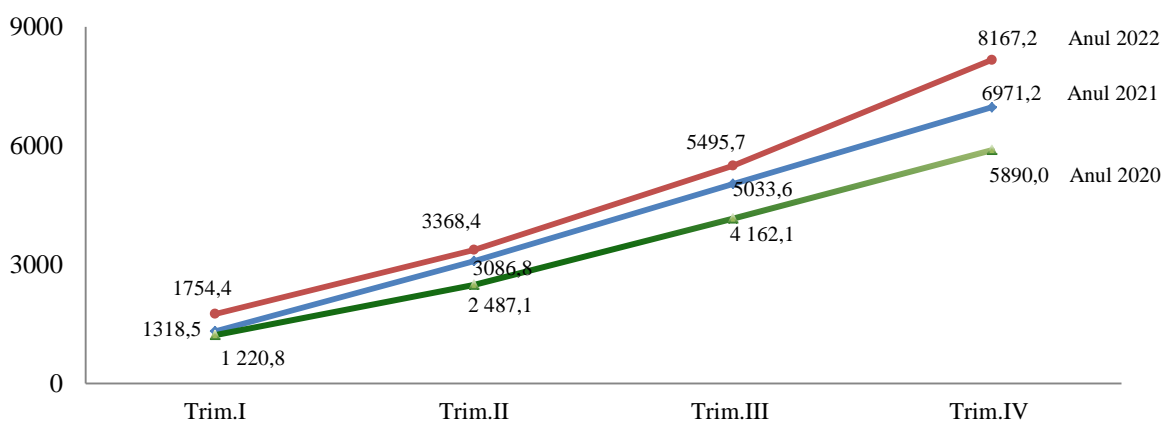
Totodată, unele industrii au înregistrat scăderi considerabile precum: *industria construcțiilor metalice și a produselor din metal* – cu 59,7 mil. lei (-22,7%); *fabricarea de mașini, utilaje și echipamente* – cu 78,2 mil. lei (-29,5%); *fabricarea de mobilă pentru birouri și magazine* – cu 7,2 mil. lei (-11,3%).

În ianuarie - decembrie 2022, în municipiul Chișinău, cifra de afaceri, pe tipuri de activități în industrie a înregistrat valoarea de 79 780,6 mil. lei, fiind în creștere, în prețuri curente, cu 26 933,2 mil. lei, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

V. Transportul de mărfuri și pasageri

Întreprinderile de transport rutier, din municipiul Chișinău, în ianuarie - decembrie 2022 au transportat 8 167,2 mii tone de mărfuri, fiind în creștere cu 17,2% față de perioada similară a anului 2021.

Ponderea mărfurilor transportate cu transportul rutier, în volumul total de mărfuri transportate în țară este reprezentată astfel: în *mun. Chișinău* - 48,4%, *regiunea de dezvoltare Centru* - 26,5%, *Nord* - 16,3%, *Sud* - 5,4% și *UTA Găgăuzia* - 3,4%.

Diagrama nr. 6: Evoluția volumului de mărfuri transportate, în mun. Chișinău (mii tone), în anii 2020-2022

Parcursul de mărfuri, efectuat de către întreprinderile cu transport din municipiul Chișinău constituie 2 611,2 mil. tone-km, fiind în creștere cu 4,6% (cu 115,8 mil. tone-km) față de anul 2021.

Numărul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze, în perioada de referință a constituit 45,8 mil. pasageri, majorându-se cu 51,6% față de aceeași perioadă a anului 2021. Ponderea pasagerilor, transportați cu autobuze și microbuze, în numărul total de pasageri transportați cu acest mijloc de transport, în *mun. Chișinău* a constituit 57,6%, *regiunea de dezvoltare Centru* - 18,0%, *Nord* - 14,2%, *Sud* - 8,1% și *UTA Găgăuzia* - 2,1%. Parcursul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze a constituit 1 360,1 mil. pasageri-km, fiind în creștere cu 46,7% comparativ cu perioada similară a anului precedent.

În perioada ianuarie – decembrie 2022, în Republica Moldova, cu troleibuzele au fost transportați 165 mil. pasageri, cu 21,2% mai mult față de anul 2021. Numărul pasagerilor transportați cu troleibuzele este reprezentat după cum urmează: *în mun. Chișinău* - 146,6 mil. (88,9% din total), *în mun. Bălți* – 18,4 mil. (11,1%).

Parcursul pasagerilor transportați cu troleibuzele a constituit 500,8 mil. pasageri-km, fiind în creștere cu 21,2%, comparativ cu anul 2021.

VI. Producția agricolă

În localitățile din raza municipiul Chișinău, roada medie la 1 hectar a principalelor culturi agricole, recoltate de către întreprinderile agricole cu suprafața terenurilor agricole de 50 ha și peste, este prezentată în tabelul ce urmează.

Tabelul nr.3: Rода medie a culturilor agricole în întreprinderile agricole din raza municipiul Chișinău, în perioada ianuarie - decembrie 2022

Tipul culturilor agricole	Chintale la hectar	În % față de ianuarie-decembrie 2021
Cereale și leguminoase boabe (fără porumb) - total	21,1	49,4
din care:		
grâu de toamnă și primăvară	23,0	47,9
orz de toamnă și primăvară	16,6	43,2
leguminoase boabe – total	11,3	42,6
Rapiță	17,2	57,9
Cartofi	157,2	124,4
Legume de câmp	155,2	206,1
Fruite sămânțoase	80,8	105,4
Fruite sămburoase	24,7	32,2
Struguri	44,2	170,0

Analizând datele din *Tabelul nr.3*, constatăm o majorare considerabilă în anul de referință, în raport cu anul precedent, a *roadei de legume de câmp* de circa 2 ori, a *roadei de struguri* – cu 70% și a *roadei de cartofi* – cu 24,4%.

În ianuarie - decembrie 2022, în municipiul Chișinău a scăzut *producția (creșterea în masă vie) vitelor și păsărilor* - cu 33,5%. Totodată, se atestă majorări ale *producției de lapte* - cu 50,3% și *producției de ouă* - cu 22,8%.

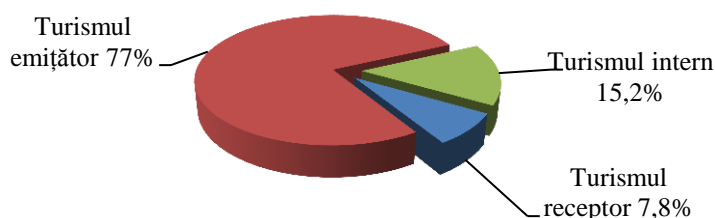
La 1 ianuarie 2023, comparativ cu data respectivă a anului trecut, efectivul de animale în gospodăriile de toate categoriile a scăzut, ca rezultat a diminuării efectivului de animale atât în întreprinderile agricole, cât și în gospodăriile populației, cu excepția efectivului de vaci.

VII. Activitatea de turism

În ianuarie - decembrie 2022, în municipiul Chișinău, agențiile de turism și tur operatorii au prestat servicii turistice la 364,4 mii turiști și excursioniști, cu 53,2% mai mult față de perioada similară a anului precedent.

Turismul receptor reprezentat de numărul de turiști și excursioniști străini care au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și tur operatorilor în ianuarie - decembrie 2022, în municipiul Chișinău s-a cifrat la 28,6 mii persoane, dintre care 26,5 mii persoane (92,4%) au sosit *în scopuri de odihnă, recreere și agrement*; 1,3 mii persoane (4,6%) – *alte scopuri*; 863 persoane (3%) - *în scopuri de afaceri și profesionale*.

În *Diagrama nr.7* este reprezentată structura formelor de turism, în municipiul Chișinău în ianuarie - decembrie 2022.

Diagrama nr. 7: Structura formelor de turism, în mun. Chișinău în ianuarie - decembrie 2022

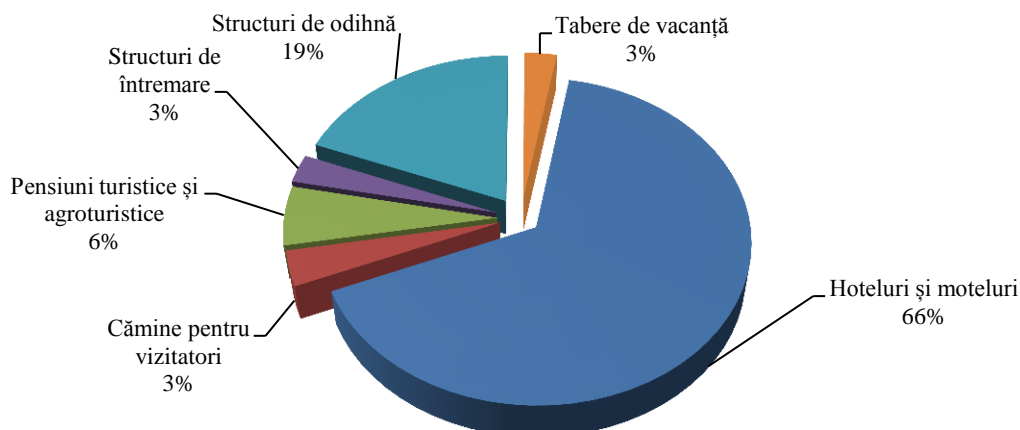
Turismul emițător reprezentat de numărul de turiști și excursioniști, care au plecat în străinătate prin intermediul agențiilor de turism și tur operatorilor din municipiul Chișinău, în perioada ianuarie - decembrie 2022 a constituit 280,6 mii persoane, fiind în creștere cu 63,5 % comparativ cu aceeași perioadă a anului 2021.

În structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, în ianuarie-decembrie 2022 au fost înregistrate 733,5 mii înoptări ale turiștilor, dintre care 362,7 mii înoptări ale cetățenilor moldoveni (49,4% din totalul înoptărilor) și 370,8 mii înoptări ale nerezidenților (50,6%).

Numărul de turiști, sosiți în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, în ianuarie - decembrie 2022 raportat la perioada similară a anului 2021 se prezintă astfel: *hoteluri și moteluri* – 146 mii turiști (cu 70,8 mii turiști mai mult), *cămine pentru vizitatori* – 7,8 mii turiști (cu 5,2 mii turiști mai mult), *pensiuni turistice și agroturistice* – 13 mii turiști (cu 7,8 mii turiști mai mult), *structuri de întremare* – 6,3 mii turiști (cu 1,2 mii turiști mai mult), *structuri de odihnă* – 42,1 mii turiști (cu 24,7 mii turiști mai mult), *tabere de vacanță* – 5,9 mii turiști.

În *Diagrama nr.8* este reprezentată ponderea înnoptărilor turiștilor în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, în ianuarie - decembrie 2022.

Diagrama nr.8: Pondere de înnoptări înregistrate la structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, în ianuarie - decembrie 2022 (în % față de total înnoptări)

Durata medie a șederii pe total structuri de primire a fost de 4,3 zile, la structuri de îngrijire – 16,7 zile, cămine pentru vizitatori - 10,5 zile, structuri de odihnă – 3,4 zile, hoteluri și structuri similare – 3,6 zile, pensiuni turistice și agroturistice – 3 zile, tabere de vacanță – 9,9 zile.

Ponderi mai însemnate, în numărul total de vizitatori străini cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare le-au revenit celor sosiți din Ucraina (46%), România (15,8%), SUA (5,4%), Federația Rusă (3,6%), Turcia (3,3%), Italia (2,1%), Germania (1,9%).

Generalizări:

- în municipiul Chișinău, la 1 ianuarie 2022, se atestă o dinamica demografică pozitivă, numărul populației cu reședință obișnuită fiind în creștere cu 7 681 persoane față de începutul anului 2021;

- câștigul salarial mediu lunar nominal brut, în trimestrul IV al anului 2022 a constituit 12 486,5 lei, majorându-se față de anul 2021 cu 15,7% sau cu 1 695,4 lei;

- volumul investițiilor s-a diminuat în perioada de referință cu 14,2% (în prețuri comparabile), însumând 20 431,2 mil. lei. Pe categorii de active, s-au micșorat investițiile corporale, pe când investițiile în imobilizări necorporale au înregistrat o creștere de 9,4%;

- printre factorii principali care au influențat negativ activitatea investițională în anul 2022 putem enumera: incertitudinile în rândul investitorilor create de conflictul armat din Ucraina; scumpirea surselor de creditare, determinată de politica monetară condusă de BNM;

- datele statistice ne prezintă o scădere drastică de 3,2 ori a numărului de locuințe date în exploatare în 2022. Dacă în 2021 au fost date în exploatare 523,4 mii m² spații de locuit, atunci în 2022 acest indicator s-a micșorat până la 187,1 mii m², ceea ce constituie cel mai mic nivel din ultimii 15 ani;

- valoarea producției industriale, în perioada ianuarie - decembrie 2022 a constituit 36 197,42 mil. lei (în prețuri curente) înregistrând o majorare cu 28,4% față de perioada similară a anului precedent, fapt datorat creșterii producției industriale a industriei prelucrătoare cu 4,1% (în prețuri comparabile);

- în ianuarie - decembrie 2022, în municipiul Chișinău, cifra de afaceri, pe tipuri de activități în industrie a înregistrat valoarea de 79 780,6 mil. lei, în prețuri curente, fiind în creștere cu 26 933,2 mil. lei, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent;

- întreprinderile de transport rutier, din municipiul Chișinău, în ianuarie - decembrie 2022 au transportat 8 167,2 mii tone de mărfuri, fiind în creștere cu 17,2% față de aceeași perioadă a anului 2021;

- numărul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze a constituit 45,8 mil. pasageri, majorându-se cu 51,6% față de anul 2021, iar numărul pasagerilor transportați cu troleibuzele în mun. Chișinău a fost de 146,6 mil. pasageri;

- condițiile climatice nefavorabile din vara anului 2022 (temperaturi ridicate și lipsa precipitațiilor) au avut ca consecință diminuarea producției agricole determinată de scăderea producției vegetale precum și a producției animaliere, cu excepția roadei de *legume de câmp* care s-a majorat de circa 2 ori, a roadei de struguri care a crescut cu 70% și a *roadei de cartof* cu o creștere de 24,4%;

- în perioada ianuarie-decembrie 2022, ramura turismului a înregistrat cea mai spectaculoasă creștere, și anume de 53,2% și s-a recuperat complet, după prăbușirea provocată de pandemie în 2020.

Rezultatele operative ale activității social-economice a municipiului Chișinău

Indicatori	Unit. de măsură	Anul 2020	Anul 2021	Ianuarie-decembrie 2022 (operaționale)	În % față de anul precedent (conform datelor statistice preliminare)
Numărul provizoriu al populației	Nr. pers	661 798	669 772	677 453	101,2
Câștigul salarial mediu lunar nominal brut	lei	9 561,3	10 965	12 486,5*	115,7**
Volumul producției industriale (în prețuri curente)	mil. lei	30 831,0	36 345,8	36 197,42	103,0***
Volumul investițiilor capitale în active imobilizate	mil. lei	20 519,9	23 445,0	20 431,2	85,8***
Volumul mărfurilor transportate cu transportul rutier ****	mii tone	5 890,0	6 971,2	8 167,2	117,2
Pasageri transportați cu autobuze și microbuze folosință generală	mii pasageri	29 082,5	30 217,2	45 797,6	151,6
Turism receptor	mii turiști	6,8	23,9	28,6	120,0
Turism emițător	mii turiști	59,4	171,6	280,6	163,5
Turismul intern	mii turiști	26,1	42,4	55,2	130,2

* trimestrul IV

** trimestrul IV 2022 față de trimestrul IV 2021

*** în prețuri comparabile

**** datele cercetărilor statistice exhaustive ale întreprinderilor cu activitatea principală de transport auto, cât și întreprinderilor cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări rutiere de mărfuri pentru terți (contra plată) și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.